

Slevik barnehage

Virksomhetsplan for 2020 - 2025

Innhold

Slevik barnehage	2
Generell informasjon.....	2
Formål.....	2
Faglig plattform - barnehagens mål og satsninger.....	3
Danning gjennom omsorg, lek og læring	3
Verdistyring og verdipedagogikk.....	3
Hvilke verdier er det barnehagen ønsker å formidle?	3
Den gode barndommen	3
Tre kjerneverdier og tre fokusområder.....	4
Å bli sett.....	4
Humor.....	4
God kommunikasjon	5
Friluft	6
Språk.....	7
Lek	8
Livsmestring og helse	9
Følelser	9
Sansene	10
Trygghet og omsorg.....	11
Valg, vilje, ansvar, medvirkning og demokrati	11
Kunnskapslæring	12
Sosiale ferdigheter og vennskap	12
Forebygge mobbing og krenking.....	12
Mangfold	13
Motstandsdyktige barn	13
Plan for kvalitet	13
Bærekraft.....	13
Planlegging, dokumentasjon og vurdering.....	14
Samarbeid med foreldre	14
Samarbeid med andre instanser	14
Lærende organisasjon	14
Praktiske opplysninger og hverdagsrutiner i barnehagen	15
Tilvenning og overganger i barnehagen.....	17
Noen av våre hverdags- og sikkerhetsrutiner	19
Årsplan for Tumbleplassen.....	23

Slevik barnehage

Generell informasjon

Slevik barnehage er en privat barnehage og eies av Therese Tyssedal og Lena Helene Andersen. Barnehagen startet opp høsten 2006 i en eldre bygning som er totalrenovert og tilrettelagt for barnehagedrift.

Barnehagen har en flott beliggenhet midt i Slevik og har et nærmiljø med skog, sjø og fjell. Selv om barna er mye ute og på tur har ikke barnehagen noen egen friluftspromenade. Barna skal få møte aktiviteter og opplevelser både ute og hjemme i barnehagen. Innhold og aktiviteter blir tilpasset de ulike barna og barnegruppene.

Uteområdet er noe kupert og har flotte klatrefjell og gode motoriske utfordringer. Det er en stor sandkasse, husker og lekeapparater som har gummidekke til å gjøre det trygt å falle. Inne er det lyse og trivelige lokaler, og målet er å hele tiden ha innbydende leke og oppholds miljøer. Rom og inventar endrer seg med prosjekter og interesser, og speiler hva barna og ansatte er opptatt av.

Tumleplassen

1-3 åringene har sine rom som vi kaller for Tumleplassen. Der er det rom og leker tilpasset aldersgruppen.

Blåbærtua

Blåbærtua er for 3-5 åringene og har sine egne rom de også. Her er det leker og rom tilpasset denne aldersgruppen. Blåbærtua har direkte tilgang til kjøkken og garderobe.

Barnehagen har ni ansatte fordelt på en styrer, tre pedagogiske ledere, en barnehagelærer, tre barne- og ungdomsarbeidere og en pedagogisk medarbeider.

Formål

Barnehagen drives i samsvar med Lov om barnehager, rammeplanen for barnehager, barnehagens vedtekter og andre styringsdokumenter.

Slevik Barnehage forplikter seg til å gi barna gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og i samarbeid med barnas hjem. Barnehagens pedagogiske visjon er:

Her får alle skinne

Glede, lek og læring i et trygt og utfordrende miljø

Faglig plattform - barnehagens mål og satsninger

Danning gjennom omsorg, lek og læring

Det grunnleggende mandatet til barnehagen er at vi i samarbeid og forståelse med hjemmet skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. (Barnehageloven § 1 Formål, 1. ledd)

Slevik barnehage ønsker å gi god omsorg gjennom en trygg og forutsigbar hverdag, og det skal være trygge og forutsigbare pedagoger i barnehagen. Pedagoger er alle ansatte som er i samhandling med barna. Pedagogene skal ha en felles faglig plattform og forståelse av jobben de skal utføre. Barna og foreldre skal oppleve pedagogene som omsorgsfulle og kjærlige, og med samme holdninger og verdier.

Ved å ha lek som et hovedfokus, vil vi utvikle og bli kjent med metoder og begreper som gjør det mulig å bruke leken som hovedarena for god utvikling og danning.

Verdistyring og verdipedagogikk

Slevik barnehage er en verdistyrt barnehage. Det betyr at det er verdier og gode holdninger som ligger til grunn for det pedagogiske arbeidet og innholdet i hverdagen.

Barnehagen bygger på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet, naturen, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Dette er verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn, og som er forankret i menneskerettighetene. (Barnehageloven § 1 Formål, 1. ledd). Ved høytider følges norsk tradisjon, men vi gjør oss også kjent med tradisjoner fra andre land og kulturer. Barna skal vite og oppleve at det er nyttig og fint å være ulike. Vi kan utfylle hverandre og dra nytte av hverandre, og vi trenger ikke være enige for å være gode med hverandre.

Hvilke verdier er det barnehagen ønsker å formidle?

Den gode barndommen

Vi ønsker at barna skal oppleve å ha en god barndom. Det vil si å oppleve å ha det bra og sitte igjen med gode og lærerike minner. Barna skal få utvikle seg til glade, trygge, kompetente og motstandsdyktige barn.

Barnehagen har jobbet frem et sett med verdier vi mener fremmer en god barndom. Dette settet med verdier er jobbet frem i personalgruppen, og gjennom foreldres svar på oppgaver og spørsmål på foreldremøter.

Holdningene vi bærer sier noe om hvilke verdier det viktig for oss å videreformidle. De sier noe om hvem vi er, og hvilket syn vi har på barn og deres barndom i barnehagen. Verdiene sier også noe om hvilke ønsker vi har for det de skal være og bli som større barn og voksne.

Tre kjerneverdier og tre fokusområder

Å bli sett

Vi ønsker at barna skal oppleve å bli sett. Med det mener vi å virkelig bli sett for den de er. Barna skal bli møtt med anerkjennelse, forståelse og empati.

Barn som ikke har så lett for å utrykke seg eller faller utenfor skal oppdages og hjelpes. Vi skal være observante og samarbeide om å forstå barna rett.

Vi mener barn skal få utvikle sine egenskaper og evner ut ifra personlighet, modenhet og interesser. De skal utvikle en identitet og autonomi de føler seg komfortabel med. Rettferdighet er ikke alltid å behandle barna likt, men ut ifra egne behov, personlighet og interesser.

Når barn ikke utvikler seg som det er forventet, skal vi være tidlig ute med å fange det opp. Vi har egne rutiner for observasjon og søker eventuelt hjelp fra andre instanser i samarbeid med foreldre/foresatte.

Barna skal ha frihet til å leke og utforske i eget tempo. Vi voksne må være til stede, utvikle og utfordre leken om det er nødvendig. Pedagogene skal være en støtte der barna trenger det.

Nærhet er viktig for å føle seg likt og ivaretatt. Vi skal tilby et fang å sitte på og vise at vi bryr oss gjennom å gi hyggelig oppmerksomhet.

Å bli sett er også viktig for oss som kollegaer. Vi ønsker å løfte frem det positive i hverandre og gjøre hverandre gode i den jobben vi har valgt. Det handler om å være faglige og drive hverandre fremover og utvikle barnehagen. Det handler om å være raus, samarbeidsvillige og empatiske som personer. Vi må vise hverandre respekt og være modige når noe er galt eller problematisk. Vi ønsker å utvikle et miljø det er godt å være i for alle, også foreldre m.fl.

Humor

Humor er viktig for å skape glede og latter. Å le sammen er fantastisk.

Glede forbinder vi med lykke og velvære, og er viktig for å gi livet mening og at det skal føles godt å leve.

Humor gjør det mulig å være «litt gale sammen». Det skaper bånd og gode relasjoner.

God kommunikasjon

God kommunikasjon er bærebjelken i barnehagen. Den er verktøyet vi må ha for å få en stor

organisasjon til å fungere og for at alt og alle kan bli ivaretatt.

Alt hva vi er og gjør er kommunikasjon og vil påvirke de som er rundt oss. Vi legger vekt på å være gode rollemodeller. Vi er oppmerksomme på hvem vi er, og hva vi formidler til barna og kollegaer. Vi ønsker å ha en god tone og behandler hverandre med respekt og forståelse.

Holdningen skal være å gjøre hverandre gode, både som person og samarbeidspartner. Dette krever åpenhet og vilje til endring.

Å være en god samtalepartner er viktig. Det krever nærvær, engasjement og nysgjerrighet. Vi ønsker åpenhet og mot. Åpenhet til å finne forståelse og mot til å være uenig. Det er viktig sette ord på det vi har i tankene og hvilke følelser en har. Mot trenger vi til komme med ønsker, krav og innspill, og til å gjøre ting litt utenfor komfortsonen. Vi skal gi oppmuntring, anerkjennelse og ros når vi ser godt samspill, mestring og utprøvelser.

Overfor barna må en sette av tid og være til stede for å fange opp signaler barna gir. Vi må vise at vi bryr oss og ønske å vite hva barnet formidler. Barnet skal få anerkjennelse og respons på det de uttrykker.

I samarbeidet med foreldre er informasjonsflyt viktig. Åpenhet gir forståelse og innsikt, og det gjør det lettere å ivareta barnet og foresatte/foreldre. Med så mye erfaring og kompetanse som vi opparbeider oss i vårt yrke, har vi også mulighet til å være noen som kan gi råd og støtte når foresatte/foreldre synes noe er utfordrende. Vi synes det er godt å kunne være til hjelp og støtte, og være tilgjengelig for de som måtte ha behov det.

Friluft

Vi synes naturen og friluftaktiviteter er en god måte å gi barna opplevelser og kunnskap på. Barnehagen bruker sjøen, skogen og fjellet aktivt i hverdagen.

I naturen erfarer vi ro og frihet til å undre seg over og utforske alle elementene. En kan føle en annen glede og nærhet når en beveger seg i skog og mark og deler opplevelser. Ofte føler vi at det gir oss «bedre tid» til de små tingene.

Barnehagen ønsker at barna skal lære å ta vare på og føle tilhørighet til naturen. Naturens mangfold er grenseløs, og det er bare fantasien som setter stopper for mulighetene. Mangfoldet gir tilgang på mange sanseopplevelser med og i de ulike elementene. Personalet skal legge til rette for at barna skal være nysgjerrige på naturvitenskaplige fenomener.

Naturen gir allsidige bevegelseserfaringer og barna utvikler motoriske ferdigheter som kroppsbeherskelse og koordinasjon. I naturen vil barna lære å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer.

Mat og matopplevelser er en viktig del av vårt friluftsliv. Besøk i skogen innebærer ofte bål og varm mat, da vil barnehagen gi barna sunne og gode matopplevelser.

Naturen gir tilgang til materialer som er med på å støtte opp om barnas lekende og estetiske uttrykksformer. Fantasi, kreativ tenkning og skaperglede er en del av friluftslivet. Barnehagen legger til rette for å videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk. Barna får lage konstruksjoner av ulike materialer. Av og til kan medbrakt materiale og leker være artefakter som bringer lek og kreativitet videre. Da kan de utforske muligheter som ligger i ulike redskaper.

All ferdsel i skog og mark innebærer å ferdes i nærmiljøet. Barna lærer å orientere og ferdes i forhold til skole, stranda, Enga, Bananskogen, Gruffalo skogen osv. Stedene hvor barna oppholder seg ofte har fått navn etter opplevelser og er gitt av barna selv. Disse navnene ligger i kulturen og videreføres til nye barnegrupper. Barna får erfaring med å krysse veier og orientere seg i forhold til steder de kjenner.

Når barn er mye ute, får klær stor betydning. Når vær og vind endres vil barna erfare og bli kjent med hvordan kroppen, opplevelser og aktiviteter reguleres av klær og fottøy. Vi ønsker å gjøre barna selvstendige og selvregulerende, og de får etter modenhet være med å avgjøre hva de trenger og skal ha på.

Språk

Språket er med oss i alt vi gjør. Verdier og holdninger formidles gjennom språket og påvirker barns dannelse og utvikling.

Ifølge rammeplanen skal personalet skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre.

I et godt språkmiljø vil barna utvikle seg og skape sin forståelse av seg selv og verden. I samhandling og i relasjoner vil barna skape sin egen identitet og selvoppfattelse. Barna skal dannes til å bli og være gode samfunnsborgere. De skal dannes til å kunne utøve kritisk tenkning og bidra til demokrati og ytringsfrihet.

God kommunikasjon vises gjennom en anerkjennende og veiledende holdning. Å anerkjenne barnas tanker og handlinger kan skape rom for refleksjon og undring, i stedet for grenser og ytre styring. Veiledning og samtale kan skape forståelse og muligheter i stedet for begrensninger. Barn som blir gitt handlingsalternativer blir oppmerksomme på og får støtte til å mestre noe de ikke fikk til i utgangspunktet. Barn som får anerkjennelse og opplever positiv respons på det de gjør, vil regulere seg selv ut ifra sine egne erfaringer. Barna skal lære seg å sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser.

Kommunikasjon foregår også uten ord. Barnehagepersonalet bør oppfatte noe som ikke blir sagt og handle på en følelse eller oppfattelse. Barn som ikke har så lett for å sette ord på det de mener, får da en mulighet til å bli hørt og ivaretatt. Pedagoger med et positivt kroppsspråk skaper god stemning i miljøet og inviterer til interaksjon.

Det er viktig å ha gode og bevisste holdninger til hvordan vi snakker til, om og med hverandre? Ansatte skal ha kunnskap og kompetanse som ivaretar et godt språkmiljø.

Ord setting og benevnelse er en stor del av språktreningen i barnehagen. Gjennom hele dagen blir det satt ord på og gitt forklaringer på handlinger, barns undring og innspill.

Tekst og tekstformidling er også en del av språkmiljøet. Bøker (nye og gamle) skal være tilgjengelig og bli lest i sammen med barna.

Sang og musikk, tall og former, rim og regler, bilder og uttrykksformer (kunst, kultur og kreativitet) og ikke minst lek med språket, skal være en del av språkmiljøet.

Bruk av pedagogisk dokumentasjon vil være en kilde til samtaler og refleksjon sammen med barna. Der kan barna finne sammenhenger og ideer til samtaler. Dokumentasjon kan også være bekreftelse på noe og et bevis for hva barna har gjort.

Lek

Lek er kjernen i barnehagen og er barns naturlige uttrykksform. I leken skal livet øves på og bli en del av barnas erfaringsbank. Forskning viser at barn som er gode lekere blir motivert til læring senere.

Gode leke opplevelser gir tilgang på velvære, engasjement og mening i hverdagen. Relasjoner, kunnskap og ferdigheter utvikles hurtig i gode lekemiljøer. Dette igjen viser forskning til som viktig for å utvikle god psykisk helse og psykososiale ferdigheter.

Barnehagen skal legge til rette for gode lekerutiner og lekemiljøer. For å ivareta barns medvirkning skal lekemiljøene underbygge det barna liker og er opptatt av.

Personalet skal fange opp og ivareta det vi ser som god lek. Materialer og rom bør vise hva som er på lekeagendaen. Barnehagen har de siste årene opplevd at færre og udefinerte leker gir barna kreativ lek og blir ofte lekt med.

Der barn strever med å komme inn i eller være en del av god lek skal de få hjelp. Ved å være til stede og veilede kan vi hjelpe barnet med ulike adgangsstrategier. Noen ganger må en ansatt være med å leke og guide barn gjennom leken, og hjelpe barna til å bli trygge i lek. I leken tør barna å utfordre seg selv og de opplever mestring.

Personalet skal ha kunnskap og kompetanse om lek og arbeide aktivt med lek og lekemiljøer. Barnehagen kartlegger leken og har temaer som har forskjellige tilnærminger til lek. Det skal motiveres og arbeides for å være lekne, aktive, deltakende og kreative voksne.

Kjedsomhet kan være kilde til kreativitet og lærer barna å ta initiativ og finne på noe selv. Vi ser på kjedsomhet i korte tidsrom som en viktig del av barnas utvikling.

Livsmestring og helse

Følelser

Alle er vi født med mange følelser som skal utvikles og beherskes. Vi mener at alle følelser må få dannes og gis oppmerksomhet får å utvikle barn i balanse. Barn skal kjenne en trygghet i alle situasjoner. Barn skal bli møtt med anerkjennelse og forståelse av sine følelser og følelsesuttrykk.

Sinne: Barn skal få lov til å bli sinte og fortvilte, det er en helt naturlig reaksjon når noe ikke oppleves rett. Denne følelsen kan gi konstruktive handlinger med hjelp av anerkjennelse og veiledning fra oppdrager.

Sorg: Barn kan oppleve sorg og det må tas på alvor. Sorg er ikke bare vondt, sorg er en del av det å være knyttet til og glad i. Barn trenger denne følelsen og skal utvikle verktøy til å mestre den. Omsorgsgiver må møte barnet der de er og ta seg tid til prat. De må tørre å sette ord på hendelser barna har opplevd. Om det er skilsmisse, død eller helt uskyldige hendelser. Barn trenger å snakke om og få lov til å vise sorg på sin måte. Og heldigvis går sorg og glede hånd i hånd. Man kan le selv om en har sorg.

Glede og lykke: Skapes oftest i spontane og humoristiske sammenhenger, når de mestrer noe, eller i kjærlige og omsorgsfulle situasjoner. Vår oppgave er å skape og legge til rette for slike opplevelser. Det skaper mening og lykke i hverdagen.

Angst og redsel: Når barn vokser er det naturlig at ukjente ting/personer og skumle hendelser skaper både redsel og engstelse. Barn trenger da innsikt og omsorg for å mestre disse følelsene. De trenger noen til å bry seg, forklare, være nysgjerrige, finne ut av og finne veien ut av redselen. Vår oppgave blir å forstå, sette ord på og skape trygghet i nær relasjon til barnet. Vi må være observante og vise empati med barnet. Redsel er også viktig for å utvikle evnen til å bli oppmerksom på fare, og bli kjent med egne grenser og ferdigheter.

Selvfølelse: Selvfølelse skapes når den du er mestrer noe og viser seg å være noe verdt for noen andre og deg selv. «Noen liker meg når jeg er den jeg er». For å utvikle god selvfølelse må vi være bærere av et sett sosialt verdsette egenskaper og verdier. Får oss som omsorgspersoner betyr det at vi må vise at vi verdsetter disse egenskapene og ha holdninger og verdier som gjenspeiler disse. Det handler om å være blide, imøtekommende, tilstedeværende, hjelpsomme mm. Vi må være gode rollemodeller.

Selvtillit: Barnet får selvtillit når det har gjort seg erfaringer som gjør at det stoler på sin egen kunnskap og kompetanse. Barnet har en formening om hva det kan og ikke, og handler selvsikkert ut ifra egen preferanse. Selv om barnet ikke mestrer vil det ha styrke til å ikke bli brutt ned, men vil legge om strategien eller innhente hjelp/kunnskap og eventuelt prøve igjen, eller avfinne seg med at dette mestrer ikke jeg og være forsonet med det. Som rollemodeller skal vi ha en anerkjennende holdning og gi mestring positiv oppmerksomhet. Barnehagen skal legge til rette for mestring og passe utfordring.

Sansene

Sansene våre er helt nødvendig for å orientere seg i, tolke og organisere alle inntrykkene vi får fra omgivelsene. Sansene stimulerer alle følelsene vi har. Sansene stimulerer til handling, og godt utviklede sanser gir større og flere opplevelser. Vi ønsker at barna skal utvikle sansene til å gi gode opplevelser som skaper mening, god helse, glede og inspirasjon. Gjennom aktiviteter i hverdagen skal vi gi barna varierte og gode opplevelser som stimulerer sansene.

Syn: Synet bruker vi mye til å orientere oss i omgivelsene. Synet gjør at vi kan se fare og oppfatte nonverbalt språk. Synet gir oss tilgang på mange visuelle opplevelser og gjør at vi lettere kan lese, skrive, tolke estetikk mm.

Lukt: Stimulans av luktesansen er viktig for å få fullverdige opplevelser av mat, synsinntrykk og lyder. Å sette lukt i forbindelse med hendelser er også en del av hukommelsen og ligger i erfaringsbanken. Lukt kan avsløre fare, skape kreativitet mm. (ååå, den lukten minte meg om da jeg bakte hos bestemor, kan vi bake?). Luktesansen kan i selv gi gode opplevelser.

Smak: Smaken bør stimuleres og utvikles fra barnet begynner å spise. Gode vaner og erfaringer med sunn mat er viktig for god helse og utvikling. Smaken trenger stimulans og har mye vane i seg. Vi må legge til rette for gode matrutiner og har et ansvar for å gi barna gode og sunne matopplevelser. Morsomme og gode opplevelser kan fint gå utenom usunne alternativer.

Hørsel: God hørsel er en del av å utvikle språk og sosiale ferdigheter. Vi i barnehagen har en utfordring med å gi rom for både stillhet og støy. Vi skal verne om hørselen ved å lære barna å snakke og leke med normal stemmebruk. Men vi skal også gi rom for høylytt og utagerende herjelek. Lyd skaper stemning og kompletterer opplevelser.

Berøring: Kroppskontakt er en viktig del av å føle seg verdsatt og grense satt. Kjærlighet og omsorg kan uttrykkes gjennom klemmer, holde i hånden, sitte nær mm., og det kan føles godt og beroligende å bli holdt og strøket på.

Grenser kan være å bli fysisk stoppet eller bli tatt på for å avlede oppmerksomhet.

Huden forteller om vi er kalde, varme, har vondt mm. Huden utløser også reflekser som kroppen styrer etter. Solkrem er en selvfølge på solrike dager.

Trygghet og omsorg

For å skape trygge barn må barnehagen ha gode voksne. Voksne som lager rammer og rutiner som skaper forutsigbare og innholdsrike dager. De voksne må være trygge i seg selv og bevisste på hvilke verdier de formidler gjennom hvem de er, og hva de gjør. Ansatte må gi omsorg og kjærlighet som gir barna en følelse av å være betydningsfulle og blir tatt hensyn til.

Barn trenger grenser, veiledning og empati fra de som skal formidle gode verdier og holdninger. Barn må utvikle sitt eget indre kart for å finne den veien som passer for den de er og som de finner glede og utfordring i. Barn som ikke får grenser blir utrygge og blir ansvarliggjort sin egne feil og valg. Grenser i seg selv skal ikke være krenkende, men veiledende, bestemte og forståelige. Grenser og konsekvenser skaper en indre varselampe. Når barnet senere blir stående i situasjoner hvor de kan få negativ respons, eller blir utsatt for fare, vil varselampen gjøre barnet oppmerksom hva som er riktig å gjøre.

Den barna «er» i relasjon og i samhandling med andre sier noe om hvilke verdier og holdninger de er påvirket av. Barna forholder seg til de verdiene som blir kommunisert i ulike sammenhenger ut fra egen forståelse. Derfor tenker vi at holdninger og verdier er styrende for danning og utvikling, lagt ut over det vi setter ord på og bevisst formidler. Det er viktig for oss å være oppmerksomme på hva vi formidler, og måten vi formidler det på.

Valg, vilje, ansvar, medvirkning og demokrati

Vi mener evnen til å ta valg, bli bevisst egen vilje og følelsen av å få ansvar, danner viktige evner hos barna. Disse er grunnleggende i dannelsen av identitet og følelsen av å ha verdi. Å ta valg handler om mye mer enn bare hva man selv vil og har lyst til. Blant annet handler det mye om hva man velger bevisst/ubevisst i samhandling med andre. Voksne skal være observante og aktive i lek og samhandling slik at vi kan fange opp de som ikke klarer å «hevde seg» og få viljen sin. All vår aktivitet handler kontinuerlig om valg. De fleste blir rutiner og vaner som vi sjelden tenker over. Derfor er det utrolig viktig å være bevisst på hva slags verdier og holdninger vi danner i barna. Disse påvirker hva slags valg de tar, og hvem de blir i sosiale sammenhenger.

Viljen til gode valg blir styrket av hvor vidt vi opplever det vi gjør som positivt og nødvendig eller ikke. Viljen trenger god selvtillit og selvfølelse får å ta valg som en nødvendigvis ikke har lyst til eller andre liker. Tanker, følelser og fornuft trenger mot og vilje til å handle riktig i forhold til normer, regler og verdier.

Ansvarsfølelsen trenger vi for å føle at vi må gjøre noe. Enten det er for vår egen del eller det handler om andre. Barn som føler ansvar, blir empatiske og handler når det er riktig. Barn som tar ansvar, vil også føle at noen trenger dem. Å bli gitt ansvar gir dem følelsen av tillit.

Medvirkning skal være synlig gjennom at barnet skal oppleve at deres mening betyr noe og kan endre handling i omgivelsene. De skal få oppleve å få bestemme hva de vil gjøre og kunne få argumentere frem andre utfall enn det som var utgangspunktet. Det skal være rom for barnas spontane innspill.

Barna skal også få oppleve at flertallet kan bestemme og legge føringer i gruppen. Barna skal få føle på å velge side og få ytre seg om sin mening. De skal oppleve å føle seg hørt og deltagende. Barna skal også lære å inkludere andre.

Kunnskapslæring

Kunnskap er nødvendig for å bli kompetente og vitebegjærlige. Barn lurer på mye og trenger svar for å stimulere nysgjerrigheten.

De voksne skal undre seg og gjøre forsøk og små eksperimenter sammen med barna.

Barnehagen ønsker å være kunnskapsformidlere og bruker samtaler, gruppeaktiviteter og lek til læring. Små prosjekter og tema speiler både hva barna er opptatt av og hva vi tenker er viktig at de lærer noe om. Vi har et stort pedagogisk materiale til bruk i sang og musikk, språk, tall, friluft, miljøvern, følelser, vennskap, samlingsstund mm.

Sosiale ferdigheter og vennskap

Barnehagen ønsker at det vi er og gjør sammen i personalgruppen og med barna, kommer til syne i barnas vennskap og sosiale ferdigheter.

Samhandlingen mellom barna og oss skal lære barna å ta hensyn både til seg selv og andre. De vil lære å løse uenigheter, være glad i hverandre og vise empati.

Å være sammen om gode opplevelser er med på å skape gode relasjoner og gir oss hverdagshistorier å snakke om. Bruk av bilder og egne opplevelser er gode verktøy når vi skal snakke om ulike temaer, og en fin måte å bli kjent med hva som er viktig for de forskjellige barna. Pedagogisk dokumentasjon er et godt redskap til å se sammenhenger og reflektere sammen om felles opplevelser.

Forebygge mobbing og krenking

Omsorgsgiverne i barnehagen skal gjøre at alle føler seg ivaretatt og at noen bryr seg om dem. Vi snakker mye om hvordan vi snakker med, til og om hverandre. Kommunikasjon, verdier og holdninger er ofte tema på personalmøter.

Barnehagen har eget pedagogisk materiell som blir brukt aktivt gjennom året. Dette materiale har bøker og aktiviteter som handler om barna og deres vennskap.

Barnehagen ønsker å fange opp om det er barn som faller utenfor, føler seg mobbet eller ikke føler at de er en del av gruppen. Gjennom observasjon setter vi ord på hva vi tror skjer og prøver å hjelpe barnet og de som er «mobbere». Foreldre får beskjed om alvorlige hendelser og vi sier noe om hvordan konflikten ble/blir håndtert.

Om det er barn vi er bekymret for drøfter vi dem i personalgruppen, og vi lager mer omfattende tiltak. Dersom disse tiltakene ikke fungerer tas dette videre med foreldre. Sammen med foreldrene lager vi nye tiltak. Disse tiltakene blir evaluert fortløpende.

Det foreligger egen handlingsplan og rutiner ved oppdagelse av mobbing og krenking, både forhold mellom barn, ansatte og mellom voksen og barn.

Mangfold

Mangfold er for oss en naturlig del av hverdagen. Ulikheter er bra. Det være seg personlighet, flere hjem, foreldre av samme kjønn, gammel eller ung, forskjellig hudfarge mm. Vi har oppdaget mange ganger at barn ikke gjør forskjell slik vi voksne gjør. De har et naturlig forhold til det meste og møter alle med undring. Får de svar på det de lurte på, blir det ikke negativt fokus. Våre holdninger er viktige faktorer for barnas opplevelse av mangfold. Vi liker å tenke at vi er inkluderende for alle typer mennesker og at vi får alle til å føle seg ivare tatt og velkomne i barnehagen.

Vi presenterer også ulikheter i form av å ha personer på arbeidsutprøving, hospitering, praksiselever og lærlinger.

Oppstår det konflikter eller noen synes det er vanskelig å samarbeide, tar vi dette på alvor. Vi jobber hardt for åpenhet og finner veier til aksept og respekt innenfor de rammene og verdiene vi har.

Motstandsdyktige barn

Alle områdene vi har beskrevet over er med å skape divergente barn. Det vil si barn som orienterer seg og kan tilpasse seg ulike arenaer. De blir løsningsorienterte og kan foreta valg som er fornuftige og fører til mestring. Dette fører til indre motivasjon og selververd, og barna opplever mestring og positiv respons både fra jevnaldrende og voksne. Det igjen skaper selvtillit og god selvfølelse, og barna blir motstandsdyktige. Motstandsdyktig betyr å klare å reise seg når de opplever noe som er vanskelig og vondt.

Plan for kvalitet

Bærekraft

Barnehagen har i seg selv et ansvar for å være attraktiv og ha økonomisk styrke til å følge lover og regler og beholde arbeidsplasser. Utover det vil vi ønske å gjøre våre små bidrag til å være miljøvennlige og solidariske. Noe av det vi vil gjøre er:

- Kildesortering, barna kjenner til de ulike avfallsbeholderne
- Unngå å kaste mat og kaster matavfall i kompostbingen.
- Barna får være med å levere glass og metall og lærer litt om hva som skjer med det de kaster.
- Bruk av miljøvennlige produkter og lære barna om svanemerket
- Dyrking i egen kjøkkenhage
- Unngå bruk og kast, vi tar vare på det vi har
- Har eget opplegg i solidaritetsarbeidet og sender penger til noen som trenger dem.
- Lærer barna å ta vare på og være i naturen mm.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Barnehagen utarbeider årsplan og månedsplaner for det pedagogiske arbeidet. Arbeidet vurderes og evalueres fortløpende ved å ha månedlige personalmøter, ukentlige leder- og avdelingsmøter og planleggingsdager. Pedagogisk dokumentasjon og kritisk refleksjon over egen praksis er nyttig verktøy for å hele tiden kvalitetssikre det pedagogiske arbeidet.

Arbeidet dokumenteres via Mykid. Dette er en egen portal på nett som administreres av styrer og pedagogiske ledere. Alle foreldre/foresatte legger inn opplysninger og tillatelser for eget barn og har bare tilgang på opplysninger som er aktuelt for sitt/sine barn. Her ligger årsplan, vedtekter, månedsplaner, bilder, referater, nyhetsbrev og dagen i dag oppslag tilgjengelig hele tiden. Alle beskjeder kan administreres gjennom Mykid og barnehagen kan motta og sende mail og sms.

Arbeid og observasjon rundt barna er gjenstand for daglig vurdering og refleksjon. Dersom det er gjentagende hendelser som vekker uro, blir det systematisk observert og eventuelt satt i gang tiltak.

Samarbeid med foreldre

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (KD 2017). Dette gjør vi gjennom:

- Daglig kontakt med foreldrene ved henting og levering.
- Bruk av Mykid, det forventes at innlegg og brev blir lest.
- Ha foreldresamtale en gang i året eller ved behov.
- Foreldremøte
- Samarbeidsutvalget og foreldrenes arbeidsutvalg.
- Foreldrearrangement som høstsuppedag, juleavslutning og sommeravslutning.

Samarbeid med andre instanser

Barnehagen samarbeider med skole, PPT (pedagogisk-psykologisk tjenesten), barneverntjenesten, spesialpedagogisk fagteam, helsestasjonen og utdanningsinstitusjoner.

Dette betyr at vi raskt kan søke hjelp og sette inn ressurser som kan hjelpe barn som har behov for dette.

Dersom det er mistanke om alvorlig omsorgssvikt eller mishandling, har barnehagen uten hinder av taushetsplikten meldeplikt til barneverntjenesten. (Barnehageloven § 22).

Barnehagen har jevnlig studenter, elever og lærlinger. Av og til er det også personer som er på arbeidsutprøving.

Lærende organisasjon

Det er til enhver tid lagt vekt på å heve kompetansen vi har i personalgruppen. Hvert år endres barna og dynamikken i barnegruppene. Planer tilpasses de nye gruppene og barna. Innhold vil speile hva barna er opptatt av og hvilken retning pedagogene synes er riktig.

På plandagene i august lager vi en hovedplan for hva vi ønsker å legge vekt på i det pedagogiske arbeidet og i endrings- og utviklingsarbeidet. Med utgangspunkt i hva vi tenker er utfordringer, eller noe vi har lyst til. Så legger vi et løp med tema og fokus for personalmøter, ledermøter og avdelingsmøter.

Gjennom praksisnære refleksjoner og tett samarbeid utvikler vi strategier og tiltak for forbedringer og utvikling. Alle ansatte må være med å prøve ut nye tilnærminger og engasjere seg i prosjekter.

Profesjonell relasjonskompetanse og verdiformidling legges det stor vekt på i alle nivåer.

Oppgaven som autoritative rollemodeller og hyggelig tilstedeværelse er alltid med oss.

Vi søker jevnlig nye veier til å bli motivert og ha et vitalt personal.

Styrer deltar på fagarenaene i regi av Fredrikstad kommune. Faglige og organisatoriske føringer blir tema på personalmøter mm.

Veiledning av ansatte og studenter

Nyansatte får veiledning 8 ganger og ved behov første år.

En ansatt har veiledning hver 14. dag etter en liste. Ca 4 ganger i året.

Vi har gruppeveiledning 2-4 ganger i året.

Medarbeidersamtale 1 gang i året eller ved behov.

Sosiale sammenkomster

Vi må også etterleve å ha et inkluderende miljø i personalgruppen.

Vi forsøker å dra på overnattingstur på plandagene i august. Det å kombinere både hygge og gode pedagogiske dager har vært en god start på barnehageåret.

Vi har julebord og sommeravslutning.

[Praktiske opplysninger og hverdagsrutiner i barnehagen](#)

Informasjon og dokumentasjon

- Alle må følge med på Mykid og legge inn informasjon. Der ligger all informasjon fra oss og til oss. Det blir ikke sendt sms med mindre det er korte tidsfrister eller ekstra viktige beskjeder.
- Det er hyggelig med respons på bilder og innlegg.
- Det forventes at nyhetsbrev og annen informasjon blir lest.
- Gi beskjed gjennom Mykid når barnet ikke kommer.
- Ta kontakt ved misnøye eller andre bekymringer.

Dagen

Klokken	Hva
06.45	Barnehagen åpner
08.15	Vi dekker til frokost
08.30	Frokost
09.15	Frilek ute/inne eller andre aktiviteter
11.15/11.45	Vi dekker til lunsj
11.30/12.00	Lunsj
12.15	Frilek ute/inne eller andre aktiviteter
14.30	Frukt
16.45	Barnehagen stenger

Turdager

På turdager kan barna være borte fra barnehagen hele kjernetiden. Ved turer i andre tidsrom kommer egen informasjon.

Henting og levering.

- Vår erfaring er at korte avskjeder gjør det enklest for barnet og oss.
- Om barnet gråter er det lettest for oss å trøste og snakke med barnet når dere foreldre har gått.
- Det er sjelden lurt å komme tilbake og gå flere ganger, da blir avskjeden lengre og sårere.
- Lag gjerne en hyggelig rutine, noe dere gjør fast hver dag. Da vet barnet og vi at når dette er gjort så går dere.
- Ønsker du litt tid i barnehagen så ta deg tid når du henter. Sett deg gjerne ned sammen med oss og vær med om barnet leker og trenger tid på å avslutte.
- Ta deg tid til spørsmål og informasjon om hvordan dagen har vært når dere henter.
- Unngå å levere og hente ved måltider

Klær

Gode og riktige klær kan være avgjørende for barns opplevelse av aktiviteter og vær. Å være passe varm og tørr er viktig for velvære. At klær og sko ikke er for små er viktig for bevegelse, utvikling og komfort.

- Barna bør være riktig kledd når de kommer på morgenen. Tenk gjennom hva du ønsker barnet ditt bør ha på seg på tur eller en dag ute og inne.
- Unngå å gjøre klær til fokus for hvor fine/pene de er. Pentøy og flotte kjoler hører til spesielle anledninger. Klær kan fort bli statussymbol.
- Barna bør ha to sett yttertøy og skotøy i grovgarderoben. Ett av settene må være vanntett. To hodeplagg, to par votter og skjerf holder. Ikke overfylte bokser.
- Skiftetøyet i fingarderoben må følge årstid og gi mulighet for to skift i løpet av en regnværsdag. Ekstra truser og bukser kan være nødvendig når barnet skal slutte med bleie.

[Tilvenning og overganger i barnehagen](#)

Tilvenning

Barnehagen ønsker å legge til rette for en god og trygg start. Det skal legges til rette for positive opplevelser og gode hverdager. Dette gjør vi ved å opprette samarbeid og kontakt med foreldre allerede før oppstart. Vi søker å bli litt kjent med familien og barnet før tilvenningen begynner. Dette gjør vi gjennom et foreldremøte og en samtale før tilvenning. For at barnet og familien skal slippe å forholde seg til og bli kjent med så mange i starten, får familien en primærkontakt.

Primærkontakt

Alle barn og foreldre skal bli møtt av en pedagog som er forberedt og imøtekommende. Vi prøver først å knytte barnet til en ansatt. Denne skal være en trygg base for barnet mens det blir kjent i barnehagehverdagen. Det er viktig for små barn å ha en til å bekrefte at det de sier og gjør er trygt og rett. Det sees som viktig for barn å ha en å søke til når de skal i gang med å utforske livet i barnehagen, og de trenger noen til å oppmuntre og hjelpe seg. Primærkontakten vil ta seg av det meste av omsorgen i starten. Etter hvert som vi opplever at barnet har etablert en trygg tilknytning og begynner å være delaktig og innpasset i barnegruppen, blir det mer tilfeldig hvem som oppsøker og hjelper barnet. Noen ganger ser vi at barn knytter seg mer til en annen enn den som var primærkontakt i utgangspunktet og bytter primærkontakt.

Overgangsobjekter

Vi har god erfaring med å lage overgangsobjekter, det vil si å gjøre barnet kjent med noe hjemme og finne dette igjen når de kommer i barnehagen. Vi har en bok som barnet får med hjem før sommeren og som de andre barna på avdelingen kjenner godt. På avdelingen kan barnet finne bilder mm, som gir gode innfallsvinkler til samtale med barnet og mellom barna.

Plakater for hvert barn, med bilder av kjente og kjære blir hengt i øyehøyde på veggene. Plakatene blir flittig brukt og gir barna og oss en fin måte å bli kjent med hverandre og familien.

Trygghetsgjenstander og vaner

Smokk og koseting får følge barnet og blir brukt til å trøste og trygge barnet. Det er fint med informasjon hjemmefra om vaner og rutiner.

Overgang fra Tumbleplassen til Blåbærtua

Overgangen fra liten til stor avdeling er ikke så stor hos oss. Barna er mye sammen på tvers av alder og avdeling og alle barna er kjent med alle voksne. Allikevel er de barna som skal over på Blåbærtua mer sammen med Blåbærtua før sommeren. Barna får primærkontakt på Blåbærtua. Når barna har byttet avdeling får de lov å bevege seg mellom avdelingene til de er fortrolige med å ha byttet avdeling.

Overgang til skole

Slevik skole ligger så nære at barna kjenner elever og skoleområdet godt før de begynner på skolen. Dette er med på å gjøre den sosiale overgangen tryggere. Enkelte klasser inviterer oss til teater og lesestunder på skolen, og barnehagen benytter skolens gymsal en gang i uken. Vi vil tilstrebe oss at barna skal møte noe de kjenner igjen fra barnehagen når de kommer på skolen. Om det er aktiviteter eller innhold. For eksempel bøker eller sanger.

Barnehagen vil også:

- Ha eget pedagogisk opplegg med skoleforberedende oppgaver og aktiviteter. Barnehagen vil bruke et materiale som heter, Fra barnehage til skole.
- Lære barna å kle på seg selv.
- Lære barnet om hygiene og toalettrutiner.
- Gi barna et forhold til plassen sin og tingene sine. Dette for at de skal vite hvor de finner klær og oppbevarer det som er deres. Det er fint å kunne henge opp klær og rydde etter seg.
- Øve barna på å uttrykke seg og delta i grupper.
- Gi barna mot og selvtillit til å mestre den nye sosiale arenaen. Dette gjør vi ved å gi ros, bekreftelse og anerkjennelse. Det skal tilrettelegges slik at alle opplever mestring.
- Øve barna på turtaking.

Tilrettelagt skolestart

Dersom barn av ulike grunner trenger tilrettelegging i forhold til skolestart, blir dette gjort i samarbeid med foreldre, skolen og hjelpeinstanser. Dersom barnehagen vurderer at informasjon om barnet kan være nyttig for skolen, vil det bes om samtykke fra foreldrene/foresatte til å oversende denne.

Mat og bordrutiner i barnehagen

Sunn og variert mat er en naturlig del av hverdagen. Vi ønsker at barna skal ha et avslappet og godt forhold til mat og mat rutiner. Barna skal bli kjent med hva som er sunn mat, hva mat gjør med kroppen og hvorfor den bør være sunn. Vi ønsker også at ungene skal vite hvor maten kommer fra, hvordan den blir laget og dyrket og kunne noe om hvorfor vi resirkulerer og komposterer. Dette gjør vi:

- Barna får all mat i barnehagen. De som kommer veldig tidlig kan få eller ha med noe enkelt frem til klokken 07.30.
- Det er ikke greit å sende med barna kjeks, smoothie, is ol., når de kommer på morgenen.
- Vi har glutenfritt og laktosefritt for barn med intoleranse.
- Barna får være delaktig i matlaging og pådekking av bord. Oppmuntring, frivillighet og ros gjør det stas å få hjelpe til. Vi takker for hjelpen så barna kan føle seg nyttige og oppleve mestring.
- Vi legger til rette for at barn kan få smake mye forskjellig mat og bruke sansene sine. Lukt, syn og hørsel er en del av smaksopplevelsen.
- Vi ønsker bordrutiner som gir ro til å faktisk oppleve at man spiser og har det hyggelig.
- Barna får av og til komme med innspill til hva vi skal spise.
- Barna blir utfordret til å spise og smake selv om de protesterer og mener de ikke liker. Ofte får de positive overraskelser og blir glad når de finner ut at de liker noe.
- Kjøtt, fisk, kylling, grønnsaker og frukt bør være en del av alle barns kosthold og er da også noe barnehagen skal være med å gjøre barna kjent med. Vi prøver å gjøre det enkelt, godt og morsomt slik at det blir en positiv vane.
- Alle barna må vaske hender før de skal spise. En voksen står sammen med barna, veileder og hjelper til. (Dra opp genser, ta såpe, vaske godt og tørke).
- Barnet finner en plass ved bordet. Vi oppmuntrer til å la glass og bestikk ligge mens vi venter.
- Når alle er på plass, synger vi og sier vær så god.
- Barna blir oppmuntret til å sende hverandre det de trenger.
- Barna får prate og hygge seg. Noen ganger slukker vi det skarpe lyset og tenner andre lys.
- Vi prøver å holde lavere stemme og ro rundt bordet.
- Barna smører og tar pålegg så langt de mestrer.
- Etter ca 30 min begynner barna å få gå fra bordet. Da takker de for maten og tar med glass, bestikk og tallerken og setter i oppvaskmaskinen.
- Barna kaster det de ikke orker å spise i matavfallet.
- De som trenger det, får vasket seg litt.

Resirkulering

- Vi kildesorterer plast, glass, metall, matavfall og papir.
- Matavfallet blir kastet i egen kompost bunge. Ferdig kompost benyttes i egen kjøkkenhage.
- Plast, papir og restavfall kastes i egne dunker.
- Glass og metall blir kastet i egen beholder.

Kjøkkenhage

Vi har hatt mye glede av den lille kjøkkenhagen vår. Spennende og morsomt synes de fleste. Det er ofte stas å få hjelpe til. Komposten vår blir til jord og gjødsel der. Barna blir kjent med hvordan mat blir til. Ikke mist kan det være morsomt å spise noe en har dyrket selv. Dessverre har vi de siste årene hatt både kålfluer og brunsnegler som har spist opp det meste.

- På våren sår barna forskjellige frø. Noen sår ute og noen inne.
- Det vi ikke kan drive frem selv kjøpes på Rød planteskole. Da tar vi med noen av barna og de får hver sin plante de skal se etter og handle.
- Barna får være med å grave, plante, vanne og stelle hagen.
- Når noe er blitt høsteklart ønsker vi at barna skal få være med og høste selv.
- Når det er klart for høstsuppe tømmes hagen og vi bruker det vi har dyrket så langt det går. Det vi mangler får barna være med å handle inn. Gjerne hos en bonde el.
- Under hele prosessen skal deltakelse være lystbetont.
- Underveis snakkes det om og undersøkes det som skjer i hagen.

Garderobe og påkledning

Å kle på seg selv er en viktig kompetanse å ha. Det å få ansvar og føle seg selvstendig gir trygge barn. Det gir følelse av å mestre og det blir en selvfølgelig ting å gjøre. Å kle seg gir motoriske ferdigheter og øver opp koordinasjonen. Å kle selv skal ikke være noe pålagt og kjedelig, men en måte å ta vare på seg selv. Vi opplever ofte at barn synes det er stas å kle seg til å begynne med, men etter en stund blir det lett å spørre om hjelp. Da er det viktig å holde på det de kan og oppmuntre dem videre.

- Barna oppmuntres til å klare mest mulig selv.
- Det skal være tid og rom for å prøve og feile.
- Voksne i garderoben veileder, støtter og hjelper etter behov.
- Ros og hyggelig tone er viktig.
- Barna må sette skoene på plassen sin og de som rekker opp til knaggen henger opp yttertøyet.
- I fingarderoben støtter og oppmuntrer vi barna til å legge på plass og henge opp så mye de kan.
- Å kle seg selv bør bli en god vane slik at påkledning ikke blir konfliktfylt.

Toalettrutiner og egen hygiene

- Barna får hjelp etter behov ved toalettbesøk. De største lærer å tørke seg selv.
- Barna oppmuntres til skylle ned og kle seg, og må vaske hender.
- Ved uhell legges klærne i poser som blir hengt i garderoben.
- Alle barna vasker hendene før de spiser. Vi oppmuntrer barna til ikke å ha fingre i munnen og i nesen underveis.
- Vi lærer barna at det er lurt å nyse og hoste inn i armkroken, og pusse nesen når den renner.

Bursdagsfeiring

- Barn som har bursdag feires med å henge ut flagg, og henge opp bilde av dem på inngangsdøra.
- I løpet av dagen har vi en liten burdagssamling. (Hvis barnet ønsker det får det sitte i burdagsstolen og ha på seg kappe. Så får de krone og blir sunget for)
- De som har lyst, blir «kastet i teppet». Da hives de opp og ned i et pledd, like mange ganger som de er år.
- Bursdagsbarnet får en ballong.
- Til lunsj får barnet gullbestikk og lys med navnet sitt på, på bordet.

Transport og turer utenfor nærområdet

- Påse at transportmidler har godkjente belter og sikkerhetsanordninger og bruk dette.
- Ved bruk av private biler må barna ha seter som er tilpasset alder og størrelse.
- Barna skal ha på seg vest med navn på barnehage og telefonnummer.
- Max 5 barn over 3 år pr voksen. Max 3 barn under 3 år pr voksen.
- Bruk overgangsfelt og gangveier.
- Hold barna samlet og ha alltid en voksen foran og en bak.
- Forbered barna på hvor vi skal, hvor vi skal gå og hva vi må gjøre.
- Må barna gå langs veikanten må alle gå på rekke en og en. Er det flere enn to voksne må de plassere seg i midten av rekken.
- Dersom det blir lengre ventestopp ved steder med mye trafikk er det lurt å holde barna samlet, få eventuelt barna til å sette seg ned og hold roen i barnegruppa. Det kan være lurt å ha en plan hvis det blir forsinkelser. (noe å spise, en bok å lese, sang mm)
- Det er viktig å telle barn underveis. For eksempel når vi går fra barnehagen, når alle barn er plassert i buss, når barna har gått av bussen osv.
- Når barna skal på sykkeltur med boxbike må alle ha hjelm og sitte med belter i kassen foran.
- Ved bruk av egen sykkel må barna ha hjelm.

Turer i nærområdet

- Tell barna når dere forlater barnehagen
 - Forbered barna på hvor de skal, hvor de skal gå og hva som forventes av dem.
 - Hold barna samlet eller planlegg oppdeling av gruppen dersom noen skal gå i forveien. Den voksne må holde sin gruppe samlet.
 - En voksen har ansvar for å holde ekstra øye med barn som kan ta en liten avstikker.
 - Ikke la barna springe ut i og ned parkering/utkjørsel ved barnehagen. Gå pent og på den ene siden.
 - Når vi skal krysse vei med trafikk: stopp og hold barna i ro før de er med og ser om det er klart. Spør høyt, er det klart fra høyre, er det klart fra venstre, er det klart fra høyre, hvis ja: si høyt, da går vi fort og pent over veien.
 - Bruk gangvei eller gå på riktig side av veien.
 - Må barna gå langs veikanten må alle gå på rekke en og en. Er det flere enn to voksne med, plasserer de seg i rekken.
 - Gjør barna oppmerksom på trafikkbildet de beveger seg i.
 - Tell barna underveis og når dere er tilbake i barnehagen.
-
- Barna skal ha oppgradert skiftetøy ut ifra årstid og størrelse. Tenk lag på lag klær. Ved overganger til vår og vinter kan det være kjekt å ha valgmuligheter. Det kan være kaldt før vi går og varmt underveis. Da kan det være fint å kunne ta av litt.
 - Ikke ha overfylte hyller og bokser, barna får ofte være med å finne frem og legge tilbake klær selv.
 - Alt av klær og sko må være merket til enhver tid. Vår tid med barna er dyrbar, synd å måtte bruke masse tid på å finne eiere til klærne.

Tur på og ved vann

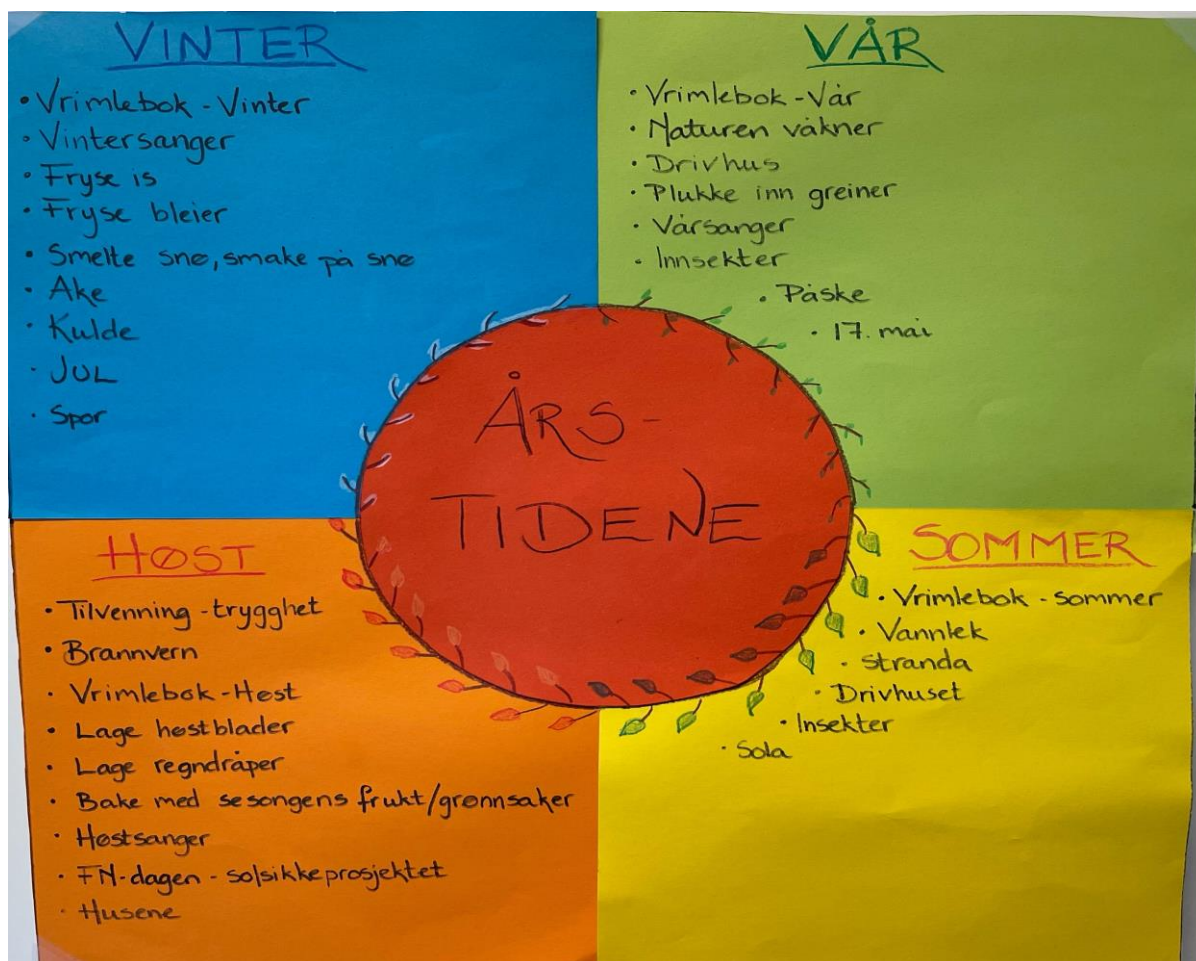
- Alle barn må ha redningsvest for å få være ved vannkanten eller i båt.
- Alle barn må ha vest eller flytedrakt for å få bade.
- Ansatte får tilbud om livredningskurs.

Årsplan for Tumleplassen

Barnehageåret – 2023 – 2024

Årshjul - Tumbleklassen 2023 - 2024

Fokus

Dokumentere underveis både i taket, og på kunstveggen vår. Henge opp ulik dokumentasjon underveis og invitere foreldrene til å ta del i barnas hverdag ved å vise frem ved henting og levering, På den måten kan barna få oppleve en mestringsfølelse og stolthet av sine små kunstverk.

Vi skal skape glede over å være til, tøys, tull og hygge blir inngangen til alt vi *må* gjennom dagen. Vi skal være aktive skapere av gode stunder og si ja der det lar seg gjøre.

Ta tilbake tiden – lag rom til å bare sitte med eller tusle rundt eller av sted.

Vern om lek og samspill som er i «flow». Evaluere og skape progresjon i prosjektene. Aldersadekvate utfordringer.

Årsplan for Blåbærtua

Barnehageåret 2023 – 2024

Årshjul - temaer og prosjekter for året

HØST	VINTER
<ul style="list-style-type: none"> - Tilvenning - Årstidkroken endres og fylles med høstblader, vanndråper o.l laget av barna - Hvordan ser årstiden ut? - Brannvernuke - FN-dagen og solsikkeprosjektet - Høstsanger - Rim og regler - Fargesirkelen - Vannlek - Turer, etter hvert med bål - Høste egne grønnsaker - Bruke sesongens frukt og grønnsaker 	<ul style="list-style-type: none"> - Årstidkroken endres, hvordan ser det ut ute? - Snø og is - Vinterfugler og fuglemat - Vintersanger, eventyr, rim og regler - Julen med nissefest, Lucia, julebord og juleavslutning - Julesanger - Sansinntrykk; Hvordan lukter vinteren/julen? Hvordan kjennes snøen ut? Hvordan ser «stemning» ut og hvordan føles det? - Ake, lage snømenn, male i snøen - Turer i snø, slaps og kulde - Samedagen - Skolegruppa får vanntilvenning i basseng
SOMMER	VÅR
<ul style="list-style-type: none"> - Årstidkroken endres, hvordan ser det ut ute? - Sommersanger, rim og regler - Turer til stranda i tillegg til skogen, med krabbefiske og bading - Vi leker med vann i barnehagen - Insekter - Sommerfest/sommeravslutning - Sol og varme - Bare føtter 	<ul style="list-style-type: none"> - Årstidkroken endres, hvordan ser det ut ute? - Det spirer og gror - Vi sår grønnsaker og blomster - Vårsanger, rim og regler - Insekter - Påske - 17.mai med rosaruss, sang og forventninger. Hvorfor markerer vi denne dagen? - Turer til skog og strand - Våtdraktene brukes

Hvor vil prosjektene ta oss?

Hvilken kunnskap sitter vi igjen med både store og små?

Fokuset vårt er at det skal være gøy, vi skal undre oss sammen og tilegne oss kunnskap sammen. Vi vil via prosjekter og aktiviteter i barnehagen jobbe for at alle skal ha en tilhørighet, alle skal være en del av fellesskapet og ha sin plass i totalen.

Hele veien justerer vi oss etter hva som passer for hvert enkelt barn og deres plass i gruppa.

Vi vet ikke hvor mange svinger vi tar og hvor mange stopp eller humper det er underveis, men at vi gjør dette SAMMEN er vi sikre på.

Hvem er jeg, hvem er vi og hva kan vi sammen få til om alle får bidra?

Vi jobber oss inn i inkluderende kommunikasjon og fellesskap.

MINIGRUPPA 3-4 åringene

Tema: identitet og tilhørighet

SKOLEGRUPPA 5-6 åringene

Tema: samhold, samarbeid og tilhørighet.

Her er noe av det vi skal gjøre innenfor de ulike fagområdene:

Fagområdene	3-4 åringene	5-6 åringene
Kommunikasjon, språk og tekst	<p>Bøker, rim og regler byttes eller presenteres på nytt en gang i måneden.</p> <p>Være aktive samtalepartnere i lek og hverdagsliv.</p> <p>Bruke dokumentasjon aktivt får å skape sammenhenger og få opplevelser med å huske tilbake.</p> <p>Språklekgrupper</p> <p>Bilder og tegn som forsterkning på avdelingen - dagtavle</p>	<p>Vi skal tilegne oss kunnskap via ulike uttrykksformer og kanaler; hvor finner vi info til prosjektene våre?</p> <p>Lese lengre bøker uten så mange bilder – gjerne over flere dager.</p> <p>Bli kjent med at det vi skriver lager mening i historier og fakta.</p> <p>Bruke større/flere begreper og mer avansert setningsoppbygging når vi veileder barn i lek og hverdag.</p> <p>Språklekgrupper</p>
Kropp, bevegelse, mat og helse	<p>Alle barna skal male egne forklær som de skal ha i barnehagen.</p> <p>Kjenne, smake og lukte på ulike matvarer/retter.</p> <p>Barna skal få et godt forhold til mat og oppleve matglede gjennom å få tilberede mat.</p>	<p>Barna skal få ta stor del i matlagingen, smake på ulike matvarer og tilegne seg kunnskap om dem. En gruppe barn lager varm mat hver annen uke.</p> <p>Tema samlingsstund -hvor kommer maten fra? Dyrke vår egen mat. Mat og helse, hvordan henger dette sammen?</p>

	<p>Hvilke sanser har vi?</p> <p>Dyrke vår egen mat.</p> <p>Kroppen min.</p> <p>Hva slags klær er komfortable i ulikt vær?</p> <p>Tur i skogen en til flere dager i uken.</p>	<p>Barna kan få bestemme mer over hva de skal ha på seg ute.</p> <p>Delta på svømmeopplæring.</p> <p>På tur i skogen en eller flere ganger i uken.</p>
Kunst, kultur og kreativitet	<p>Tegne romrakett</p> <p>Barna skal få lage romraketten de tegnet, male måne, stjerner og planeter, være med å utforme rommet i lekekroken.</p> <p>Stille ut og vise frem ting de lager</p> <p>Dra til biblioteket og låne bøker.</p>	<p>Barna dramatiserer.</p> <p>Delta på «jul jul» i byen – samling på torget og kino.</p> <p>Være på en teaterforestilling i februar.</p> <p>Dra til biblioteket og låne bøker. Er med på leselyst på litteraturhuset.</p> <p>Tegne romrakett.</p> <p>Barna skal få være med å utforme rommet i lekekroken.</p> <p>Stille ut og vise frem ting de lager.</p>
Natur, miljø og teknologi	<p>Barna skal være trygge i de ulike elementene vi har i nærmiljøet; strand, vann, skog og boligbebyggelse.</p> <p>Via prosjekter skal vi undre oss sammen.</p> <p>Benytte smart tavlen.</p> <p>Kildesortere.</p>	<p>Vi skal undre oss sammen med barna og dykke videre i mangfold, bærekraft, naturfenomener, miljøvern, insekters funksjon, kildesortere mm.</p> <p>Vi benytter oss av Ipad for å tilegne oss kunnskapen sammen.</p> <p>Benytte smart tavlen.</p>
Antall, rom og form	<p>Vi sorterer, systematiserer, teller og måler. Hvor høy er jeg? Størst eller minst?</p> <p>Rydding; sortere i kasser.</p>	<p>Barna utfordres til å tenke matematisk når vi teller barn og undrer oss over hvor mange som ikke har kommet.</p>

		Barna er med å dekke på bordet, hvor mange kopper? Mønster og sammenligninger.
Etikk, religion og filosofi	Rett og galt, opplevelsen av «urettferdighet». Verdiskaping og verdiformidling er tema for endring- og utviklingsarbeidet i personalgruppen. Vi praktiserer verdier som å dele, hjelpe, akseptere, være takknemlig, gi omsorg og trøst, gjøre glad mm. Veilede og gi retning i lek og hverdag.	Rett og galt, opplevelsen av «urettferdighet». Verdiskaping og verdiformidling er tema for endring- og utviklingsarbeidet i personalgruppen. Vi praktiserer verdier som å dele, hjelpe, akseptere, være takknemlig, gi omsorg og trøst, gjøre glad mm. Veilede og retning i lek og hverdag.
Nærmiljø og samfunn	Turer i nærmiljøet med trygghet og tilhørighet.	Utvide nærmiljøet med bussturer og bilturer til Skauen gård, Kongsten bad mm.

Året skal bære preg av god tid og inkluderende kommunikasjon.

Vi inviterer foreldre med på laget og sender dem hjem med en følelse av at vi ser dem og barnet.

Dagene skal først og fremst ha rom for fri lek og vi legger dagene opp etter hva som føles riktig. Noen perioder vil vi være mer inne enn ute og andre ganger blir det omvendt.

Tanker om progresjon

Den gode hverdagen. De gode minnene. Forventningene i små barnekropper som følger årets tradisjoner. Årstidene er alltid med oss i hverdagen, både med hva vi skal kle på oss, hvordan vi setter foten ned på varm sand, eller kald is, hvilke fugler vi ser, er det rumpetroll eller is i dammen. Årstidene bærer oss gjennom hele året, og gir oss tid til å være med barna om det så er FN-dagen, karneval, jul, eller påske.

Sammen med årstidene vokser og utvikler vi oss, både i leken og i kroppen vår, både fysisk og psykisk.

La oss ta for oss en tur fra de yngste til de eldste:

Fra du er ett år og kanskje ikke kan gå, så er det vogn som blir brukt på tur. Her skal de aller yngste få erfare trivselen og gleden ved å delta på lange og korte turer i nærmiljøet.

Du er to/tre år og verden har åpnet seg enda mer ved at du kan gå selv. De motoriske ferdighetene videreutvikles, hvor av noen velger å ta seg en hvil i vogna underveis, mens andre tar resten av turen løpende og gående.

Du er tre/fire år. Du har fått beskjed å ta med deg bøtte og spade, fordi dere skal ned til vannet. Ved vannet får du mestret risikofyllt lek gjennom kroppslig utfordring i vannkanten og langs ved sleipe steiner.

Du er fem/seks år. Sekken din pakker du selv med egensmurt matpakke, ekstratøy, og drikke. Turen er nå lengre, både i lengde og varighet. Du beveger deg nå i kjent terreng, som du nå har opplevd med barnehagen i kanskje fem år. Fremme i skogen får du for kanskje første gang lov til å spikke med kniv. Du får opplæring i bruken av en skarp kniv, og finner gleden i tilliten det gir deg, noe som bidrar med å gi deg en positiv oppfatning av deg selv.